

Farkasné Gondos Krisztina – Barabás Miklós

Társadalombiztosítási és bérügyi kalauz – 2021

TARTALOM

Felhasznált törvények, kormányrendeletek 9

A könyvben használt gyakori rövidítések 10

1. A MAGYAR KÖTELEZŐ TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS KIALAKULÁSÁNAK ELŐZMÉNYEI 11

1.1 A bismarcki társadalombiztosítási rendszer 13

1.2 A szovjet szociális ellátórendszer 13

1.3 Az amerikai Social Security Act 14

1.4 Az angol Beveridge-terv 14

1.5 A svéd jóléti állam 14

2. A MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVE 15

2.1 Általános rendelkezések 15

2.2 Alapelvek 16

2.3 A munkaviszonyra vonatkozó szabály 18

2.4 A munkaviszony 22

2.5 A munkaviszony létesítése 23

2.6 A munkaviszony megszűnése és megszüntetése 27

2.7 A felmondás 27

2.8 Végkielégítés 30

2.9 Azonnali hatályú felmondás 31

2.10 A munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye 31

2.11 A munka- és pihenőidő 32

2.12 A munkaidő-beosztás szabályai 35

2.13 Pihenőidők 37

2.14 Egyes munkavállalói csoportokra vonatkozó különös rendelkezések 39

2.15 Szabadság 39

2.16 A munkavégzés alóli mentesülés esetei 40

2.17 A szabadság kiadása 40

2.18 Betegszabadság 41

2.19 Szülési szabadság 42

2.20 Fizetés nélküli szabadság 42

2.21 A munka díjazása 43

2.22 Bérpótlék 44

2.23 Díjazás munkavégzés hiányában 45

2.24 A távolléti díj számítása 46

2.25 Díjnövekmények 47

2.26 A munkabér védelme 47

2.27 A kártérítési felelősség 48

2.28 Járadék 49

2.29 A munkavállaló kártérítési felelőssége 50

2.30 Az atipikus munkaviszony 52

2.31 A vezető állású munkavállaló 55

2.32 Cselekvőképtelen munkavállaló 56

2.33 A munkaerő-kölcsönzés különös szabályai 56

2.34 Munkaügyi kapcsolatok 57

2.35 A munkajogi igény érvényesítése 60

3. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS FEDEZETI RENDSZERE ÉS AZ AHHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖTELEZETTSÉGEK CSOPORTOSÍTÁSA 62

3.1 A jogszabály alapfogalmai 62

3.2 A jogosultak köre 64

3.3 A biztosítottak köre, a biztosítási jogviszony időtartama és szünetelése 67

3.4 A biztosítás szünetelése 73

3.5 A járulék 74

3.6 Az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás 76

3.7 A társas vállalkozás és a társas vállalkozó járulékfizetése 79

3.8 Az egyéni vállalkozók járulékfizetése 79

3.9 A mezőgazdasági őstermelő járulékfizetése 80

- 3.10 Járulékfizetés több biztosítás kötelezettséggel járó jogviszony egyidejű fennállása esetén 80
- 3.11 A kisadózó vállalkozások tételes adója 81
- 3.12 Családi járulékkezdmény 86
- 3.13 Megállapodás társadalombiztosítási ellátásra 87
- 3.14 Adatszolgáltatások 89
- 3.15 Az egyszerűsített foglalkoztatás 90

- 4. A SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ (SZOCHO) 93
  - 4.1 Az adófizetési kötelezettség, az adó alapja 93
  - 4.2 Az adóra vonatkozó közös szabályok 95
  - 4.3 Az egyéni vállalkozó által fizetendő adó alapja 97
  - 4.4 A mezőgazdasági östermelő által fizetendő adó alapja 97
  - 4.5 Az adóalap megállapításának különös szabályai 98
  - 4.6 Mentés a különös szabályok alkalmazása alól 98
  - 4.7 A szociális hozzájárulási adó kedvezményei 100
  - 4.8 Az adókedvezményekre vonatkozó közös szabályok 104
  - 4.9 Eljárási szabályok 105
  - 4.10 Értelmező rendelkezések 106

- 5. A KISVÁLLALATI ADÓ 107
  - 5.1 Az adó alanya 107
  - 5.2 Az adóalanyiság keletkezése és megszűnése 108
  - 5.3 A kisvállalati adó alapja 109
  - 5.4 Az adó mértéke 110
  - 5.5 A kisvállalati adó bevallása 110
  - 5.6 Az adóelőleg és az adó megfizetése 110

- 6. NYUGELLÁTÁSOK 111
  - 6.1 Alapelvek 111
  - 6.2 Az öregségi nyugdíj 113
  - 6.3 A szolgálati idő 115
  - 6.4 A hozzátartozói nyugellátások 118
  - 6.5 A nyugellátások évenkénti rendszeres emelése 124
  - 6.6 Igényérvényesítési szabályok 124
  - 6.7 A nyugellátások folyósítása 125
  - 6.8 Adatszolgáltatás és bejelentési kötelezettség 126

- 7. A MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ SZEMÉLYEK ELLÁTÁSAI 128
  - 7.1 Alapelvek 128
  - 7.2 A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai 129
  - 7.3 A rehabilitációs ellátás 130
  - 7.4 A rokkantsági ellátás 132
  - 7.5 A rehabilitációs hozzájárulás és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának támogatása. 134

- 8. A CSALÁDTÁMOGATÁSI ELLÁTÁSOK 137
  - 8.1 Családi pótlék 137
  - 8.2 A gyermekgondozási támogatások 144
  - 8.3 Anyasági támogatás 148
  - 8.4 Családi ellátások az európai unióban 148

- 9. A BÉRSZÁMFEJTŐK FELADATAIHOZ KAPCSOLÓDÓ ADÓZÁSI ISMERETEK 150
  - 9.1 Alapfogalmak 150
  - 9.2 A jövedelemre és az adókötelezettségekre vonatkozó általános szabályok 153
  - 9.3 Jövedelemkategóriák csoportosítása 157
  - 9.4 Az adómegállapítási kötelezettség 161
  - 9.5 Adóalapot csökkentő kedvezmények 162
  - 9.6 A személyi jövedelemadó megállapítására, bevallására és megfizetésére vonatkozó szabályok 169
  - 9.7 Béren kívüli és egyéb juttatások 170

- 10. AZ EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁS PÉNZELLÁTÁSAI 173
  - 10.1 Táppénz 173
  - 10.2 Csecsemőgondozási díj 197
  - 10.3 Gyermekgondozási díj 203
  - 10.4 Baleseti táppénz 218
  - 10.5 A kifizetőhely létesítése, szakmai felügyelete 223

11. FELADATOK – A SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓKEDVEZMÉNYEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA 228
  12. FELADATOK – A TÁPPÉNZJOGOSULTSÁG IDEJÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA 230
  13. FELADATOK – A TÁPPÉNZELŐZMÉNY MEGHATÁROZÁSÁRA 231
  14. FELADATOK – A TÁPPÉNZJOGOSULTSÁG IDEJÉNEK ÉS MÉRTÉKÉNEK MEGHATÁROZÁSÁRA 232
  15. FELADATOK – A TÁPPÉNZ NAPTÁRI NAPI ALAPJÁNAK MEGHATÁROZÁSÁRA 233
  16. FELADATOK – A CSECSEMŐGONDOZÁSI DÍJ ÉS A GYERMEKGONDOZÁSI DÍJ ALAPJÁNAK MEGHATÁROZÁSÁRA 241
  17. FELADATOK – A TÁVOLLÉTI DÍJ, A TÁVOLLÉTI DÍJAT NÖVELŐ TÉNYEZŐK, A FOGLALKOZTATÓI KÖTELEZETTSÉGEK ÉS A KEDVEZMÉNYEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA 248
  18. FELADATOK – A JÁRULÉK, A SZOCHO ÉS A SZAKKÉPZÉSI HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ KISZÁMÍTÁSÁRA 255
- FELHASZNÁLT IRODALOM 262